

Богдан ВОЛОШИН

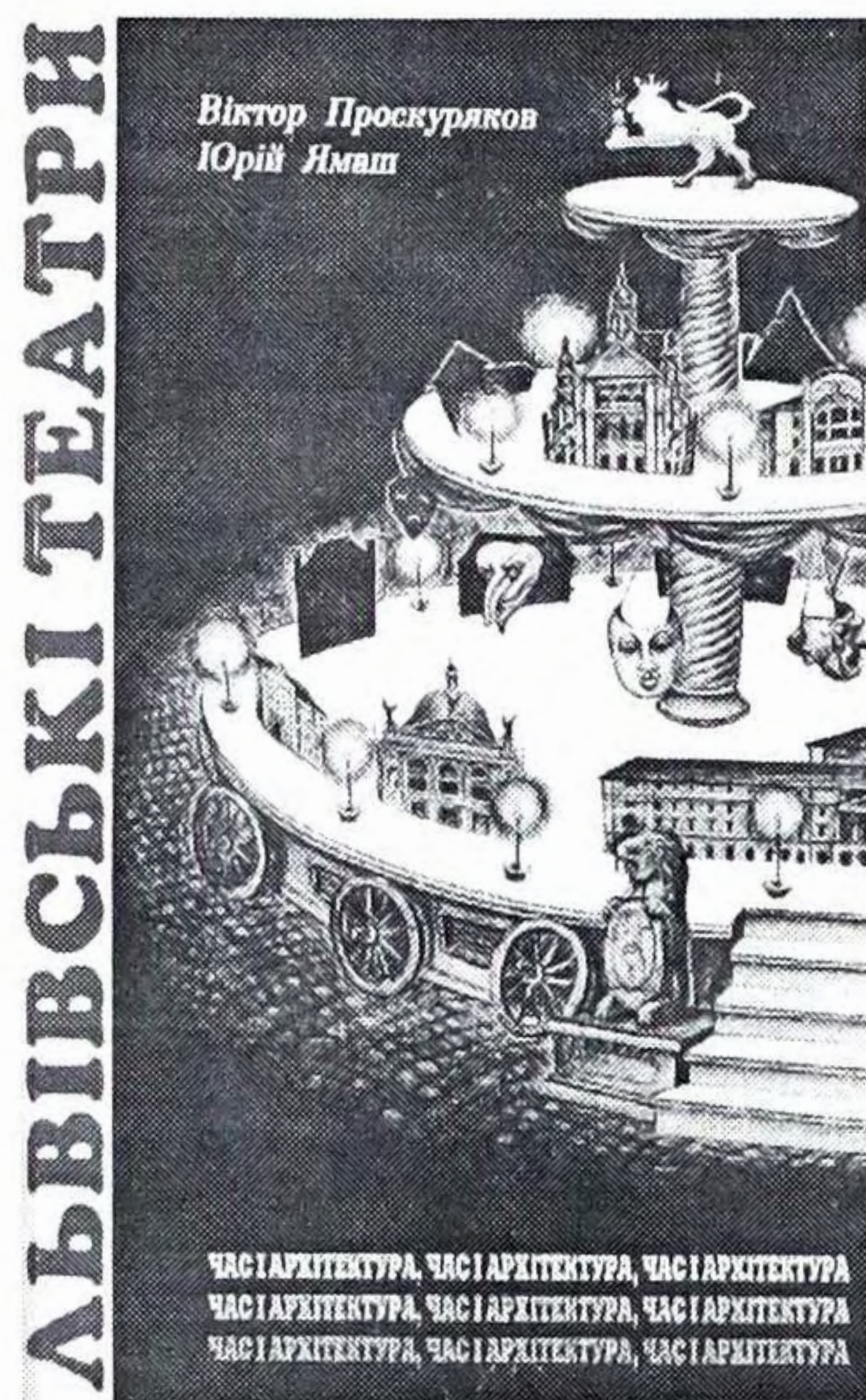
Архітектори пишуть...

про ТЕАТРИ

Про Львів писати важко - давнє місто, переповнене історією. Особливо це важко робити сьогодні, коли одне з найгарніших міст Європи, після десятиліть хаотичної забудови та неконтрольованого зростання населення, переживає важкі часи, задихаючись від сотень великих та дрібних проблем - від транспортних до екологічних. Тож треба бути справжнім сміливцем, щоб саме в цей час написати книгу, яка є своєрідним містком між давньою та сучасністю, провести невідгдані сучасникам паралелі, згадати, зрештою, традиції театрального Львова.

Саме такими сміливцями стали Віктор Проскураков та Юрій Ямаш - автори випущеної видавництвом "Центр Європи" книги "Львівські театри: час і архітектура". Написана фаховими архітекторами, науковцями, книга не обмежується лише вивченням архітектурних аспектів львівських театрів. Глибоко відчуваючи та знаючи рідне місто, автори зробили спробу пов'язати народження і розвиток міських театрів з історичним тлом, бурхливим тогочасним львівським життям.

Перед нами постають живі сторінки історії не лише львівських театрів, а й самого міста: український вертеп, театр у Гетьманській кам'яниці, театр за єзуїтською брамою, "Зимовий театр" у костелі францисканців, літній амфітеатр Войцеха Богуславського, театр львівської семінарії і, нарешті, театр графа Скарбенка, з якого почалося нове літочислення театрального життя Львова. У книзі напрочуд жваво подані не лише описи цих споруд, а й згадані репертуар, особливості труп, різноманітні навколотеатральні цікавинки. Це лише передісторія львівських театрів, але яка вона багата!

Львів повен міфів, загадкових історій, легенд та переказів, які передаються з покоління в покоління. Звісно, автори не могли не торкнутися легенд про створення і будівництво театрів графа Скарбека, Оперного. А чого варта майже містична історія про так, на жаль, і не реалізований проект будівництва у Львові приміщення для театру "Руська бесіда"! Тривалий час українці Галичини збирали гроші, відомий архітектор Іван Левинський створив гармонійний проект, уже й ділянка під забудову була виділена, випущена листівка із зображенням майбутнього театру та... Перша світова війна завадила здійснити задум Левинського. Можливо, наступні покоління львів'ян таки доведуть справу до кінця і місто прикраситься ще одним пам'ятником архітектури - своєрідним символом прагнення галичан до культури.

Львів'яни завжди любили забави, веселощі, бали та розваги. Карнавальна культура міцно пустила коріння у Львові ще в давні часи, а справжнього розквіту набула на початку ХХ століття. Як гриби після дощу у місті виникли казино, кабаре, театри та театрики. Деякі будівлі збереглися і вражають вишуканістю та функціональністю. Серед них "Казино де Парі", у приміщенні якого нині працює Львівський молодіжний театр ім. Леся Курбаса. Схожий на орган фасад будинку, спроектований архітекторами Федорським і Мочубинським, тішить око.

У книзі аналізується театральне життя у Львові не лише українців, а й поляків та євреїв. Подано докладний опис приміщень, де виступали національні трупи, їхній репертуар, склад учасників.

Справжнім відкриттям для багатьох шанувальників театру став розділ "Львівська сцена у 1939-1944 роках". На той час український театр працював у Опері й налічував 600 (!) акторів та службовців і вважався серед європейських критиків одним із провідних на той час. Незважаючи на окупаційний терор, львівська сцена не пустувала.

Дещо стисло розповідається про сучасні львівські театри, їхнє буття за часів незалежності. На жаль, у повоєнний час у Львові не збудовано жодного театрального приміщення, що символічно.

Видання багато ілюстроване архівними фотоматеріалами та сучасними фото і буде цікавим не лише для шанувальників театрального мистецтва, архітекторів, істориків, а й для широкого загалу людей, яким небайдужі історія та буття давнього Львова.

Львів.